

SLAKTIÐ

SEYÐAHÚSIÐ OG T

ERU MÍTT ANNAÐ

SEYÐAHALD Fyrr gekk tað mest út upp á at hava stóran seyð, men so er ikki longur, sigur toftamaðurin í Porkeri, Óli í Hjøllum. Hann heldur, at tann, sum fær sær seyð, átekur sær samstundis eina heilt serliga skyldu

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað var ongantíð ætlanin, at eg skuldi verða suðuroyingur.

Tað sigur Óli í Hjøllum í Porkeri.

Upprunaliga er hann av Toftum har hann var lærari, og har høvdu hann, og konan, Jónhild Bech úr Porkeri, eisini bygt í 1981.

Í 1987 fluttu tey suður til Porkeris, men ætlanin var at flyta norður aftur árið eftir. Men so vóru boð eftir Óla at fara til Vágs at taka við sum fyribils skúlastjóri í Vági.

Tað skuldi bara vera í nakrar vikur, men vikurnar blivu til mánaðir, og mánaðirnir blivu til ár, og nú, yvir 30 ár seinni, er hann enn í Porkeri.

Hann sigur, at konan hevði einki ímóti at flyta suður, og sjálvur treivst hann væl í skúlanum í Vági, so tey samdust um at verða verandi. Sostatt bygdu tey aftur í nýggja býlinginum á Hólavegi í Porkeri. Tað var fyrst í nítíárunum, og har hava tey búleikast líka síðani.

Heilt síðani hann var smádrongur, hevur Óli í Hjøllum havt stóran áhuga fyri seyði og ígjøgnum eitt langt liv hevur gjørt sær nógvar royndir, og nógvr áhugaverdar eygleiðingar um seyðahald og alt, sum har uppi í hongur.

Í barnaheiminum á Toftum høvdu tey annars ikki so nógvan seyð. Tey høvdu eitt gerði, har tey høvdu kúgv, sum fór við tí mesta av hoynum. Men tey høvdu altíð eina heimaær og onkuntíð eisini okkurt hornalambið.

Tá ið hann varð lærari, fekk hann sær altíð nøkur veðurlomb at føða inni til veðrar og tá ið kúgvinn varð dripin, var nokk av fóðuri til seyð.

Tá ið tey so høvdu gjørt av at búsetast í Porkeri, keypti hann tvær traðir sunnan fyri bygdina og hann keypti sær eisini nakrar gyllin í haganum.

Og á bróstinum á lítlu skrivstovuni heima, hevur hann fleiri hillar, sum eru rokaðar við steypum, sum ein sjóligan vitnisburð um, hvussu nógva orku, hann leggur í seyðin.

Fekk 33 lomb undan 20 óm

Nú hevur hann so gott 20 áseyðir og hann hevur gott 30 seyðir at drepa um árið.

– Í vár hevði eg 20 ær at lemba og 13 av teimum vóru tvílembur, sigur Óli. Sostatt fekk hann 33 lomb undan 20 óm.

Hann sigur, at hann passar seyðin væl, men hann hevur eisini havt tvílembulomb til brund og tað fekk hann so úrs-litið av í vár.

Hann sigur, at skalt tú fáa nakað burtur úr tvílembum, skal tað passast væl og tað er bara í undantaksföri, at tey fara í hagan, annars hevur hann tey á trøðini.

Hann hevur eisini altíð einar seks til níggju veðrar og tað er tað sama í ár.

Hann sigur, at hesi seinastu nógvu árinu hevur hann altíð havt ein eldri veðr, ein tvæveturs veðr, men er talan um úrvalsseyð, kann hann gott finna upp á at hava hann í trý ár. Teir veðrarnir verða brúktir til brund.

Størri seyður nú

Óli í Hjøllum sigur, at fyrr gekk tað mest út upp á at fáa so stórar veðrar sum gjørligt.

– Á Toftum kappaðust vit eisini um at hava tann tyngsta veðrin, men vit royndu altíð eftir at brúka eina ávísu vekt, tí hon royndist best, flennur hann.

Eitt reint og nossligt seyðahús, hevur alstóran týdning fyri trivnaðin, bæði hjá seyði og teimum, sum hava seyð, heldur Óli í Hjøllum, sum hevur fingist við seyð alt lívið, og sum hevur gjørt sær nógva eygleiðingar um seyð og slakt

Men vektin var kortini ikki líka góð tá á døgum, sum hon er nú. Óli sigur, at tað var ikki fyrr enn í 1978, at tað eydnaðist honum at fáa ein veðr, sum vigaði 80 pund.

Í dag er tað púra vanligt og Óli heldur, at tað er medisinið, sum eigur ein stóran heiður fyri tað.

– Fær seyðurin medisín, trívist hann betur, og tað sæst aftur í vektini, sigur hann.

Men heldur enn bara at hugsa um vektina, leggur Óli stóran dent á at hava penan seyð og tí hugsar hann seg eisini væl um, áðrenn hann setur veðurlomb við.

Í hesum sambandi hyggur hann eftir, hvussu máttini eru um bringuna og um mjóryggin.

Hann hyggur eisini eftir um horn, ull og bein eru sum tey eiga at vera.

– Eg leggi størri dent á at seta penan seyð við, enn eg leggi dent á vektina. Tað, eg

seti við, skal helst verða eitt lamb, sum fær fyrstu virðisløn á seyðasýningum, leggur hann afturat.

– Og so verða veðrarnir passaðir væl. Teir fáa hoyggj og kraftfóður. Eg gevi seyðinum grasperlur og seyðafóður, men veðrarnir fáa mest struktúr-fóður. Seyðurin, sum stendur inni, fær tvær ferðir um dagin. Hann fær hoyggj um morgunin og so aftur hoyggj og kraftfóður um kvøldið.

– Eg haldi, at tað er ov lítið at geva seyðinum eina ferð um dagin. Tað nyttar ikki bara at fylla krubbuna við hoyggi, tí seyðurin andar í hoyggið, og so etur hann tað illa.

– Tá er tað betur at geva honum minni, og at passa nógðina soleiðis, at hann etur upp hvørja ferð. Eg billi mær inn, at seyðurin trívist betur, tá ið hann ikki skal standa uppi yvir gomlum hoyggi, og tá fer eisini nógv minni hoyggj

til spillis, sigur hann.

Porkenningar verða ofta argaðir við, at teir geva veðrunum putursukur fyri at fáa teir feitar. Men Óli í Hjøllum sigur, at tað er ein skrøna, tí tað passar ikki.

Minni munurin

Eitt, sum hevur serstakliga stóran týdning, tað er, hvat hoyggj teir fáa, sigur Óli. Og hann sigur, at her má tað føroyska hoyggið lúta fyri tí íslenska hoygginum

– Tað íslenska hoyggið, serliga teir smáu ballingarnir, er so nógvar ferðir betri enn tað føroyska hoyggi, tí tað er nógv meiri fóðurvirði í tí.

– Eg hugsi, at tað hevur við terran at gera. Tað er ofta so vátt í Føroyum, at grasið liggur ov leingi á bønum og tá minnar fóðurvirðið munandi.

– Tá ið gras skal ballast, skal tað vera eitt sindur turt. Er grasið vátt, verða ballingarnir